

РЕШЕНИЕ

10 март 2021 ел

КАРАР

№ 2-17

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Чуаш Киштэгэ авыл жирлеге территориисендэ Россия Федерациясе дэүлээт урман фонды жирлэрэнэ, физик һәм юридик затларның хосусый милегендэ булган жирләргә кermәgәn яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендэ жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәгэ 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Эйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Чуаш Киштэгэ авылы жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дэүлээт урман фонды жирлэрэнэ керми торган Чуаш Киштэгэ авыл жирлеге территориисендэ һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәгэ жирләрдә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Чуаш Киштэгэ авыл жирлеге Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Чуаш Киштэгэ авыл жирлеге территориисендэ Россия Федерациясе дэүлээт урман фонды жирлэрэнэ, физик һәм юридик затларның хосусый милегендэ булган жирләргә кermәgәn яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәне күшымтадагыча расларга.

2. Элеге карап Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә, шулай ук Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә <http://buinsk.tatarstan.ru> адресы буенча урнаштырылырга тиеш.

3. Элеге карап үтәлешен тикшереп торуны үз жаваплылыгымда калдырам.

ТР Буа муниципаль районы Чуаш Киштэгэ
авыл жирлеге башлыгы

И.А. Павлов

**Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Чуаш Киштәге авыл
жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә,
физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән
яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмә**

Элеге нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданнар кодексының 15 маддәсе, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнәтире мохитне саклау турында» 2002 елның 10 январенләгә 7-ФЗ санлы Федераль законның 61, 68, 77 статьялары, Чуаш Киштәге авыл жирлеге уставы нигезендә халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатында эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Чуаш Киштәге авыл жирлеге территориясендә (алга таба – авыл жирлеге) Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшөнчәләр

Элеге нигезләмәдә түбәндәгә төп төшөнчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табигый һәм ясалма агач, қуак һәм үлән үсемлекләре(паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуакларны кертеп).

Табигый территорияләр–бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган жирлек рельефының, туфракларның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территориияләр.

Территорияне яшелләндеру – табигый барлыкка килгән үсемлек участоклары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндеру объектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участоклары.

Урманлы территориияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табигый территория участоклары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган, 1,3 м биекләктәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпъеллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфракның ин өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табигый үлән үсемлеке.

Әрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив –территориясендә 50 нөхчәдән артык 15 еллык (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян килү–яшел үсентеләргә аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян салу, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик

зыян китерү, кабыгының бөтөнлөгөн бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел утыртмаларның яки тамыр зонасындагы туфракның заарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юк итү –яшел утыртмаларны кису яки аларның үсүе тукталуга китергән зыян салу.

Компенсацион яшелләндерү–юк ителгән яки зыян күргән үсентеләрне (2 коэффицент белән) яңадан торгызу.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларның сакланышын һәм үсүен тәэмим итү буенча бурычлар түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга – күрсәтелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – әлеге оешмаларның житәкчеләренә.

2.2.2. милектә яки арендада булган участокларда – юридик затларга һәм гражданнарга – милекчеләргә яки арендачыларга.

2.3. Яшел үсентеләр урнашкан жир кишәрлекләре хужалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның сакланышын тәэмим итәргә, яшел утыртмаларны тиешле карауны тәэмим итәргә тиеш.

2.4. Әлеге нигезләмә авыл жирлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы барлык гражданнарга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы туринде тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларның үсүен тәэмим итү белән бергә ярашмый торган куллану рәхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачлар, куаклар) кису тәртибе

3.1 Авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларны рәхсәтсез кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм куаклар кису рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рәхсәт авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рәхсәт алу өчен, мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән форма(1 нче күшымта) буенча хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, кису

урыны һәм аны нигезләү күрсәтелергә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. вәкилнең (әгәргариза бирүче исеменнән вәкил эшләсә) вәкаләтләрен раслаучы документ;

3.3.3. участокның якындагы корылмаларга қадәр яки киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка юнәлешләргә қадәр схемасы;

3.3.4. әгәр жир кишәрлеге Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгеләүче һәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. биналар һәм корылмалар төзегендә, габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. территория хужалары белән яшел утыртмаларны кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. утыртмаларны утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык чөлтәрләре вәкилләре белән килештерү(жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән бергә).

3.3.8. Россия Федерациясе законнары нигезендә башкару сргы житкән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурыч булмау турында белешмә (авария хәлләренә бәйле очраклардан тыш).

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, хат-гариза кергәннән соң, гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәт бирүче махсуслаштырылган оешмага түбәндәге документларны алу өчен мөрәҗәгать итәргә тәкъдим итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап ведомосте;

3.4.2. агач-куак киселергә тиешле категориянең санын, төрен билгеләү максатында төzelә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләү хисабы. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 санлы карапы белән расланган ставкалар нигезендәаерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты – 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты Гариза бирүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясе нигезендә башкарма комитет житәкчесенең авыл жирлекендә яшел утыртмаларны кисуға рөхсәт бирү турында карапын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алган очракта, аның мәнфәгатында яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәҗәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен әлеге Нигезләмә нигезендә түләү кертергә һәм компенсацион яшелләндерү үткәру турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү Гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел утыртмаларны кису буенча эшләр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә Гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел утыртмаларны кискәләү, төяу һәм чыгару эш башланган көннән алыш өч көн эчендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш башкарган урында саклау тыела.

3.10. Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, эшләр башкаручы, территория хужасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да соң түгел) аларны мәжбүри рәвештә яңадан торғыза.

3.11. Агач кисү өчен туләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә ала:

3.11.1. карап-тәрбияләү вакытында кисуләр, санитар кисуләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталь инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. Дәүләт эпидемиология құзәтчелеге бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында яктылық режимын бозган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария хәлендә булган (аварга мөмкин булган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел утыртмаларны кисуче Гариза бирүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручы яшел утыртмалар комиссия тикшерүе акты нигезендә (2 күшымта) киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы буенча жир кишәрлекендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылғаннан соң, хужалық эшчәнлеге нәтижәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгәнагач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үзе теләгәнчә эш итә.

3.15. Рөхсәтсез кисү яки яшел утыртмаларны юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. рөхсәт кәгазендә күрсәтелмәгән участокта, күләмдә һәм утыртма токымнарын кисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш иту нәтижәсендә агач һәм куакларны юк иту яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәләргә тимер чыбыктан божралар кигезү яки кәүсәне астан кисү;

3.15.4. үсешен туктату дәрәҗәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;

3.15.5. агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлау;

3.15.6. корыган агачларны үз белдеген белән кисү;

3.15.7 үсеп утырган агач һәм куакларга башка төрле зыян салу.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү маҳсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рөхсәтләр нигезендә башкарыла.

3.17. Әлеге нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдеген белән утыртмаларны кисүне аңлата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тартыла. Авыл жирлеге территориясендә әлеге нигезләмә қагыйдәләрен үтәүбарлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү яшел утыртмаларны рөхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда

башкарыла, эмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да сонга калмыйча.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнар яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән булса) хисыйна башкарыла.

4.3. Элеге нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш –компенсацион яшелләндерү: 2 коэффиценты белән юк ителгән яшел утыртмаларны яңадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

5.1 Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау буенча таләпләрне үтәп алыш барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир участоклары төзелеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселергә тиешле яшел үсентеләргә бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен элеге нигезләмәнен 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан керту һәм компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшкуарлык эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеге, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Элеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы
Чуаш Киштәге авыл жирлеге территориясендә Россия
Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик
һәм юридик затларның хосусый милегендә булган
жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе
турында нигезләмәгә

1 нче күшымта

Буа муниципаль районы Чуаш
Киштәге авыл жирлеге Башарма
комитеты житәкчесенә

(оешма исеме яки исем, фамилиясе,
атасының исеме, адресы)

Чуаш Киштәге авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен чикләнгән
кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан жир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак
үсемлекләрен кисүгә рөхсәт бирүегезне сорыйм

(оешма исемен яки исем, фамилиясе, атасының исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук төре)
урнашкан торак пункты _____
(торак пункт атамасын күрсәтергә)

Жир кишәрлегендә бар:

агач _____ данә.
куак _____ данә

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча
түләргә һәм дендроплан нигезендә яңадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга
йөкләмә бирәм.

_____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, имза)

Дата _____

Күшымталар:

1. Беренчел рөхсәт документлары.
2. Жир кишәрлегендә киселергә тиешле яшел үсентеләр төре һәм саны
төшерелгән планы.

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы
Чуаш Киштәге авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе
дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның
хосусый милегендә булган жирләргә көрмәгән яшел утыртмаларны
кисү тәртибе турында нигезләмәгә
2нче күшымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫ КИСЕЛЕРГЭ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА АКТ

Буа муниципаль районы Чуаш Киштәге авыл жирлеге Башкарма комитеты
«_____» _____ ел

Түбәндәгө составтагы комиссия:

1. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
2. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
3. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгләрне билгеләде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____ (имза) _____ (Ф. И. А.и.)
2. _____ (имза) _____ (Ф. И. А.и.)
3. _____ (имза) _____ (Ф. И. А..и.)